

[Langsted]

hvor der ellers må blive afholdt møder, hvor der kan føres dialog mellem folkene om styrkelse af menneskerettighederne, som i realiteten må være grundlaget for et samarbejde folkene imellem. Det er sådanne steder, vi utrættelig må give udtryk for vort nordiske og vort vestlige frihedssyn, ikke alene give udtryk for det, men også efterleve det i vores egne handlinger.

Men tilbage til det, som må være sagens kerne i dag, Afrikapolitikken. Den har egentlig to sider: på den ene side den rent politiske, som må være et udtryk for relationerne mellem uafhængige stater, mellem os og de andre, på den anden side også således, som det får udtryk i vort humanitære og tekniske hjælpearbejde. I et område som Afrika kan den ene side ikke eksistere uden den anden, og vi har ret til at være kritiske med hensyn til, hvem, hvad og hvor vi yder vor hjælp og bistand.

Der er en hårfin forskel mellem begreberne frihedsbevægelse og oprørsbevægelse. Vi bør efter CDs synspunkt ikke blande os i andre landes indre anliggender og støtte ensidigt mod regeringer, som vi må anerkende som lovlige, ligegyldigt hvor meget deres politik er os imod. Men vi har ret til at påvirke dem til at gennemføre, hvad vi forstår ved demokratiske tilstande, som hverken behøver at være præget af mindretals- eller flertalsdiktaturer. Af lutter ensidighed må vi ikke forglemme, at der findes nuancer i opfattelsen af fremtiden blandt såkaldt undertrykte folk, heller ikke at der f. eks. i Sydafrika findes hvide oppositions- eller mindretalsgrupper, som måske i højere grad end mange andre har støtte behov for dér at kunne gennemføre en fredelig løsning. Selv om jeg ved, at der på andre områder er nogle, der mener, at det er et spørgsmål, hvilken regering man har, om man kan købe kul i det pågældende land eller, når det kommer til stykket, måske også uran.

Vor aktive indsats må hellere gå til fredeligt arbejdende oppositionsgrupper, end det må være mere eller mindre tilfældige hjælpeydelse til os ukendte, såkaldte frihedsbevægelser af ukendt politisk observans. Ydet humanitær hjælp er meget ofte en indirekte støtte til den militære indsats, man ellers ikke kunne overkomme. Vi savner beviser for, at de nævnte grupper virkelig arbejder for frihed og lighed i vor opfattelse af disse ord.

Udenrigsministeren udtalte i sin redegørelse, at de vestlige lande, som ikke bistod Angola i dets frihedskamp, kun kan bebrejde sig selv, at Angola søgte cubansk hjælp. Ja men det var ikke Angola, som søgte cubansk hjælp. Det var en af de indbyrdes kæmpende borgerkrigsgrupper, der søgte og fik cubansk, kommunistisk hjælp. Angola eksisterede ikke i statsretlig henseende på det pågældende tidspunkt; så kort kan en udenrigsministers hukommelse da ikke være.

Forholdet kan sammenlignes med, hvem der hjalp hvem under den spanske borgerkrig for 40 år siden. For at citere udenrigsministeren endnu en gang med en ringe omskrivning, så er det en historisk kendsgerning, at der forekom interventioner udefra og på flere sider under det afsnit af Spaniens historie, som man kan kalde borgerkrig. I citatet har jeg tilladt mig at sætte Spanien i stedet for Angola.

Yderligere må det i tilfældet Angola endnu en gang fastslås, at der ikke var tale om en lovlig regering, der havde ret til at afgøre, hvor den kunne hente sin bistand. Men som udenrigsministeren jo udtrykker det: afrikanske problemer kræver afrikanske løsninger. I dette tilfælde altså tilsat en cubansk aroma. På samme måde som der andre steder i verden eksisterer lokale løsninger med henholdsvis russisk eller kinesisk aroma.

Vi fastholder, at de cubanske troppers tilstedeværelse i Angola må betragtes som en indblanding i et andet lands indre anliggender, og at denne fortsatte tilstedeværelse må betragtes som en trussel mod freden i området.

Vi synes, at den danske regering burde være en dyb bekymring for de mulige foranstaltninger, der derigennem er truffet over for personer eller grupper, som har forfægtet andre ideologiske, politiske eller religiøse synspunkter. Som udenrigsministeren jo selv udtrykte det, er der, hvor disse rettigheder overtrædes, ikke alene tale om et indre anliggende, men om problemer, som har berettiget international interesse.

Vor rejsende udenrigsminister har dog på den anden side fået både Angolas og Cubas ledes forsikring om, at de cubanske styrker ville blive trukket tilbage, så snart Angolas egen hær var i stand til at beskytte landet eller landets grænser, som udenrigsministeren sagde. Hvor har vi dog ikke hørt sådanne